

Ne radaru

str. 2-3

Moc v našich rukou

str. 7-8

Prohlášení iniciativy

„Jsme občané“ s. 10-11

Solidarita

PROTI VÁLCE A GLOBÁLNÍMU KAPITALISMU

ČÍSLO 9

Neexistuje zlá raketa a hodný radar

Nechceme zde

MONSTRUM

Druhé kolo je tady – radar

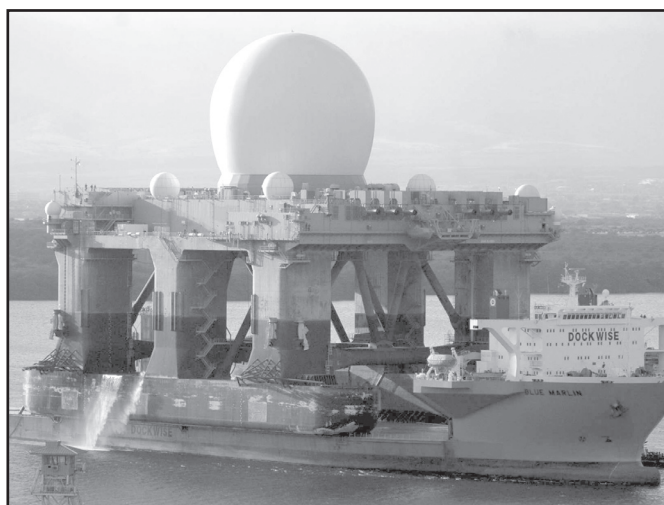
V sobotu 20. ledna, jen pár hodin po tom, co jeho vláda dostal v parlamentu důvěru, oznámil premiér Topolánek na mimořádné tiskové konferenci, že Spojené státy americké oficiálně požádali Českou republiku o umístění radarové základny na jejím území. Těžko říct, zda si sobotu dopoledne vybrali zastánci vybudování základny záměrně, či nikoliv.

Co se dá říci s jistotou je to, že naše odpověď byla pohotová. Na neděli 21. ledna svolala Iniciativa Ne základnám demonstraci pod názvem „Nechceme ani rakety ani radar“. I přes fakt, že na rozšíření zprávy o chystané demonstraci bylo jeden a čtvrt dne, přišlo večer na Václavské náměstí na 300 lidí.¹ Řada z nich ne skrývala své rozhořčení. „Topolánku odstup,“ vykřikl jeden z demonstrantů během hlavního projevu. Dnes máme za sebou další demonstraci 29.1. na Václavském náměstí, které se zúčastnilo 2000 lidí, další protest v Jincích, kde bylo na 300 lidí a podobné akce budou pokračovat.

Jen radar?

Na konci léta a během podzimu se uvažovalo o vybudování raketové základny v ČR. Dnes to má být „jen radar“ a rakety mají být v Polsku. Na začátek bychom si měli říci, jak takový radar vypadá. „Jde vlastně o poměrně rozsáhlý komplex objektů. Samotný radar bude instalován společně s dalšími prostředky a objekty zabezpečení – vlastní malou elektrárnou, operačními sály, komunikačním střediskem, budovami technického vybavení a zázemím pro obsluhu a další. Jen samotný radar zabere plochu 150 x 150 metrů. Vlastní radar spočívá na pojezdovém mechanismu, uloženém na železobetonové základně výšky asi dvou pater, nad ní je radioprůzračná kopule. Jeho tvar lze přirovnat ke sportovnímu horkovzdušnému balónu, jen s tím rozdílem, že je vysoký asi jako šestipatrový dům. Za ostře hlídaným a zabezpečeným prostorem mají být ještě další dvě pásma tzv. vnitřních bezpečnostních zón, vybavená detektory pohyblivých objektů a kamerovým systémem (jejich

plocha je závislá na okolním prostředí). Celková zastavěná plocha se odhaduje na přibližně 7 hektarů. Obsluhu a provoz má zajišťovat přibližně 30 až 60 vojenských a civilních specialistů, včetně dalšího zabezpečujícího personálu a ostrahy může celkový počet osob v objektu dosáhnout až 200,“² říká Stanislav Kautský,

bývalý analytik odboru komunikačních strategií a služeb Armády ČR.

Tento radar je součástí Národní protiraketové obrany USA a to dokonce jednou z jeho nejvýznamnějších komponentů, neboť právě on zajišťuje přesné navedení antiraket na cíl.

Stanislav Kautský dodává: „Žádný srovnatelný radar na našem území zatím není, neměl by ani žádné opodstatnění.“³

Jak je vidět, radar se nedá od raketové základny oddělovat ani technicky, ani politicky. Proto pořád platí, že pokud by takové zařízení na území ČR vyrostlo, automaticky se stáváme první linií americké zahraniční politiky.

Prestiž?

Prestiž, která je v souvislosti s radarem pro vládu ČR hlavním argumentem, je více

než pochybná. Na to, co se děje na americké věznici v Guantánamu, upozornila v poslední době také Amnesty International (viz. zpráva o jejím happeningu v minulém čísle Solidarity). O důsledcích, které má tažení „proti terorismu“ ani nemluvě.

23. ledna letošního roku zveřejnila britská agentura

cích z r. 1968?

Na celém projektu vydělávají hlavně zbrojařské koncerny a další nadnárodní firmy. Ať už to budou výrobci protiraketového systému samotného Raytheon či Boeing nebo potažmo dodavatelé pro Rusko a Čínu, peníze se musí točit.

Obrana?

Reakce na dlouhodobé porušování Smlouvy o omezení systémů protiraketové obrany (ABM Treaty) ze strany USA je i nedávná dohoda mezi Indií a Ruskem o společném vývoji a výrobě motorů pro tryskové stíhačky a o dodávkách zbraní.

Argumenty zastánců základny jsou buď naprosto neuspokojivé nebo vysloveně lživé. Výjimkou není ani „nová, vysvětlovací“ brožura Ministerstva obrany.⁵ „Protiraketovou obranu (Missile Defense, MD) je nutné chápat jako systém konkrétních obranných opatření - reakci na skutečnou hrozbu“, píše se v úvodu. Jenže co vlastně „konkrétní obranné opatření“ znamená? Je jím myšlen vývoj protizbraně proti nějaké konkrétní zbraní? Ale Američané přece vyvíjejí mnohavrstevný, komplikovaný protiraketový deštník „proti všemu“, plánuje se i umístění zbraní v kosmickém prostoru. A skutečné hrozby? V současnosti existují jen dva státy, které mají schopnost a teoreticky i zájem ohrožovat území USA mezikontinentálními raketami - Rusko a Čína. Američané však tvrdí, že proti nim si deštník nepořizují. Pokud tomu máme věřit, výstavba Maginotovy linie na obloze je tedy štedře financována nikoliv kvůli skutečné hrozbě, ale kvůli hrozbě v budoucnosti pravděpodobné, technicky myslitelné. Lze si jistě představit, že některá další země získá schopnost vyrábět me-

BBC výsledky své každoroční mezinárodní ankety o věhlasu Spojených států ve světě. 26 tisíc respondentů z 25 zemí světa odpovědělo na otázky BBC⁴.

Podíl těch, kteří považují roli USA ve světě za pozitivní, klesl z 40% před dvěma roky na 29%. 49% respondentů naopak vidí úlohu USA v dnešním světě převážně záporně.

Z této prestiží si chtějí čeští koaliční politici ukrojit svůj podíl?

Výhodný obchod pro koho?

Mezi vládními představiteli často panuje také shoda o tom, že takový radar může mít své ekonomické výhody. Více než komicky působí vyjádření předsedy KDU-ČSL Jiřího Čunka o tom, že 200 vojáků něco sní a něco protopí. Zda-li by se v této souvislosti pochvalně o okupačních vojá-

zikontinentální rakety nesoucí zbraně hromadného ničení. Pravděpodobnost, že taková země zaútočí na USA s vědomím, že by jí útok byl stonásobně odplacen, je ovšem prakticky nulová.

Nezbývá než doporučit opravdovou studnici analýz k tomuto tématu, které se nalézá na serveru Britských listů (www.blisty.cz). Z těch několika nejobsáhlejších a nejvíce odpovídajících na propagandu sestavuje Iniciativa Ne základnám informační brožuru.⁶

Hnutí!

Protesty proti radarové základně, která má být vybu-

dována nejspíše v Brdských lesích poblíž Prahy, jsou důležitější i z jiného důvodu než že v případě svého úspěchu zasadí významnou ránu současné imperiální americké zahraniční politice.

Protesty proti válce v Iráku začali mít z podnětu SocSol organizační podobu Iniciativy proti válce (IPV). Po dlouhé době to opět byla relativně široká koalice různorodých skupin. IPV a následné protesty proti okupaci Iráku daly dohromady jádro aktivistů, kteří byli schopni v srpnu loňského roku společně začít kampaň proti základnám. V minulosti

se okruh aktivistů omezoval na radikální levice. V Iniciativě Ne základnám je tomu poprvé tak, že revoluční levice tvoří menšinu.

Proto mohou mít současné protesty další, dlouhodobější dopad, ať už náš boj dopadne jakkoliv. Na jedné straně se tedy vytváří opravdová akční jednotka různorodých skupin a na druhé vzniká vrstva nových, ne vždy mladých, aktivistů. Znovuobjevení tradice angažovanosti, která byla zašlapána stalinismem, může být i největším vítězstvím našeho současného hnutí.

JAN MÁJÍČEK

Odkazy:

¹ Foto z demonstrace na http://www.socsol.cz/index.php?option=com_zoom&Itemid=50&catid=11

² <http://www.blisty.cz/art/32600.html>

³ Tamtéž

⁴ http://www.bbc.co.uk/pressoffice/pressreleases/stories/2007/01_january/23/us.shtml

⁵ <http://www.army.cz/files/8539/obsah.pdf>

⁶ Další argumenty proti základnám lze nalézt také v minulých číslech Solidarity

Informace o protestech proti základnám:

www.NEzkladnam.cz

Lidová tvořivost

Následující text jsme našli na webových stránkách obce Strašice, v sekci „Forum“:

Něco na dobrou noc (zpívá se na nápěv české lidové „O řebíčku zahradnický“)

: O radare americký, o raketo obranná :]
: Proč vás musím milovat, vždyť to není věc možná ? :]
: Kde je pravda, kde je láska, kde je klíčů cinkání ? :]
: K čemu pravda, k čemu láska, jen radar nás ochrání... :]
: Chtěli jsme jít do Evropy a žít si tam vesele :]
: Ted' půjdeme s Amerikou společně do ----- ! :]

Jak se kradou hlasy

V anketě na iDnes jsem odpovídal na otázku „Souhlasíte s umístěním radarů protiraketové obrany USA v Česku?“.

Kliknul jsem na odpověď Ne a šel se navečeřet. Po zhruba půl hodině jsem se k počítači vrátil, znovu načel stránku a s překvapením zjistil, že hlasů pro Ne je asi o přibližně 300 méně než před půl hodinou.

Domníval jsem se, že se sepletu a že si špatně pamatuji počet hlasů před novým načtením. Později jsem se na http://zvedavec.org/clanky_1892.htm?&rok=2007 v diskuzi pod článkem dočetl, že někdo má stejnou zkušenost.

V tuto chvíli je již pod kaž-

dou anketou na iDnes doplněna větička „Regulérnost ankety průběžně kontroluje automat. Prokazatelně podvodné hlasy mohou být dodatečně mazány“, díky které už případná manipulace výsledku není tak nápadná.

Zajímavé je, že snad na všech stránkách, kde je nějaké hlasování, je to ošetřeno tak, že vám systém prostě nedovolí hlasovat dvakrát a upozorní vás na to. Způsob, jakým je ošetřeno případné podvodné hlasování na iDnes, dává prostor k manipulaci výsledků do podoby, která je „politicky korektní“.

JAN VALOS
Kladno

Debata jasně proti radaru

Rokycany 7. února - Pouze tři minuty nechala stovka převážně starších občanů Rokycanska v klidu vysvětlovat hejtmana Plzeňského kraje Petra Zimmermanna, proč krajská rada podporuje záměr vybudovat americkou radarovou základnu ve vojenském újezdu Brdy. Poté začali lidé nesouhlasně protestovat s tím, že odmítají „politické školení“. Debata, která se konala v Rokycanech, přerostla v téměř permanentní křik a osočování hejtmana z nekompetentnosti.

Na vůbec první veřejné diskusi o základně zazněly hlavně obavy z dopadu raket právě do oblastí, kde by byl radar umístěn. „Moje děti i moji vnukové budou žít v neustálém strachu, že na ně raketa spadne“, řekl občan Rokycan. Radar nás podle něj nebude bránit; proč si Američané neudělají základnu na svém pobřeží?, uvedli další diskutující. Podle nich bude nejvíce ohrožen právě radar a raketová základna v Polsku. „Amerika základnu připravuje proto, aby mohla doovládnout svět“, uvedl další. „O jaké hrozbě tu mluvíme? Kdo kdy tady viděl nějakého teroristu?“, zazněl jiný názor. Podle něj je radar pouze „provokací proti Rusku“. Lidé se obávají, že bude mít záření z radaru negativní vliv na zdraví a také toho, že u něj bude

malý jaderný reaktor. Zimmermann tyto informace nemá.

Hejtman, který debatu vedl, tlumočil souhlasné stanovisko krajských radních s vybudováním základny. „Fuj, hanba,“ ozývalo se ze sálu.

„Děláme to kvůli sobě a kvůli své bezpečnosti, pochopitelně i kvůli bezpečnosti USA,“ uvedl hejtman.

„Nechte toho, dokud je čas. Když se to tu postaví, bude to další kolo zbrojení,“ řekl diskutující. Jediná diskutující žena kritizovala, že ODS není schopná lidem nabídnout referendum. Posteskla si nad tím, že nyní, když se měly Brdy lidem otevřít, se znovu uzavírají. „My jsme tu měli Rusáky 20 let a nikoho jiného tady nechceme, chceme už žít v míru,“ dodala.

Radarová stanice o údajném výkonu 200 kW má zahrnout sedm hektarů území středních Čech v těsném sousedství Rokycanska. V úvahu připadá výběžek od padrtěských rybníků na západ. V nejbližším okolí je obec Trokavec se stovkou obyvatel, která jako první ze 16 dotčených obcí kraje vyhlásila v pondělí referendum o základně s termínem 3. března. Další radnice ho zvažují.

(ČTK)

Už chcípají

Netrvalo to tak dlouho, ani se ještě nestačila realizovat modrá šance ODS a už nám umírají lidé na zápraží nemocnic.

Třiapadesátiletý bezdomovec zemřel 25. ledna poblíž hlavní brány do Fakultní nemocnice v Olomouci poté, co z ní byl po opakovaném ošetření na oddělení urgentního příjmu vyveden ochrankou. Jak bylo později zjištěno, byl vážně nemocný. Příčinou jeho smrti bylo zřejmě selhání srdce v důsledku celkového vyčerpání organismu.

Podle tvrzení zdravotního personálu se v nemocnici chtěl najíst. „Když jej chtěli po druhém vyšetření propustit, odmítal odejít bez toho, že by napřed dostal najíst. Personál oddělení proto přivolal ochranku, která bezdomovce odvedla za bránu nemocnice,“ řekl Právu pár hodin po smrti muže mluvčí nemocnice Egon Havrlant. Muž umřel asi hodinu poté, co byl vyveden. Soudní pitva přitom nepotvrdi-

la původní verzi lékaře, který ohledával jeho mrtvolu, že mohl zemřít na podchlazení. Podle předběžného pitevního nálezu měl bezdomovec zápal plic, srdeční chorobu, infekci kůže, svrab a vši. Celkově byl jeho organismus velmi oslabený.

Zdravotní rada Václav Rýznar řekl: „Je to smutné. Ten člověk byl mimořádně vyčerpán, zanedbaný, špinavý. Nechci nikoho soudit. Možná, že kdyby zůstal v nemocnici, zemřel by za hodinu také. Myslím si však, že pro společnost je lepší, když člověk umře v nemocnici, než za její branou. To, že ve 21. století zemře někdo bez pomoci před branou zdravotnického zařízení, je smutné,“ řekl Právu v úterý krajský zdravotní rada.

Podle něj sice lékař nemusel při vyšetření odhalit všech-

ny zdravotní problémy, ale i tak jej měl hospitalizovat, a to, i kdyby byl jen hladový a totálně vyčerpaný. „V tomto konkrétním případě se podle mne projevilo určité selhání lidského přístupu, který by měl být dominantní,“ dodal zdravotní rada.

Nemohu si pomoci, ale stále si myslím, že hlavním důvodem, proč toho bezdomovce vyhodili z nemocnice, bylo to, že neměl zdravotní kartu pojištěnce. A nemocnice se bála, že by za péči o něj nedostala zaplacenou. Peníze jsou rozhodující. Nemáš peníze – „chcípneš“ na prahu nemocnice. Člověk je jen ten, kdo má peníze.

Až do svých 60 let jsem neznal slovo „bezdomovec“ – vlastně nikdo z naší generace to slovo neznal. Dnes ho známe a víme už také, že to

znamená umřít na prahu nemocnice.

Názor na bezdomovce u nás je dělán pravicovými médii. Ta nám říkají, že to jsou lidé, kteří nechťejí pracovat a jsou to opilci, nemakačenkové. Jsou špinaví. Nikdo si nechce uvědomit, že před pár lety ti lidé měli práci a byt.

Proč dnes spí na ulici? Zřejmě ztratili práci, nemohli platit nájem, tak je pan domácí vyhodil z bytu. Jsou hladoví. Jí zbytky z popelnic, které naši sytí občané vyhodí. A od toho je jen krůček k nemoci. A ke smrti na prahu nemocnice.

Humanita v naší společnosti dostává nový rozměr. Měřený penězi.

JOSEF VÍT,
redakčně zkráceno, článek vyšel na Britských listech (www.blisty.cz)

Obraz mladé ženy

Rekordních tisíc holek se přihlásilo na letošní soutěž Miss ČR. Starání se o děti je v naší společnosti činnost s nízkou prestiží, neplacená a připadá téměř automaticky ženám. V důsledku toho je považováno za logické, že ženy mají zpravidla výrazně nižší příjmy.

Bezdětná, „protože může kdykoliv otěhotnět“, žena s dětmi, „protože se nesoustředí stoprocentně na svou práci“, a potom, co potomci odešli z domova, „protože nemá tolik zkušeností“.

Tento pořádek vyhovuje kapitálu ze dvou důvodů. Jednak je výchova další generace vykořisťovaných „soukromou záležitostí“ a kapitál tak šetří na mzdách. A zároveň rozděljuje pracující na dva zneprátené tábory mužů a žen.

Někteří analytici tvrdí, že ak-

cie v rukou pracujících je činí podílníky na kapitálu, a proto dnes dělnická třída v Marxově smyslu už neexistuje. Avšak co je pár stovek kaček výnosu z akcií na konci roku.

Pánskou ideologii a identitu čerpá dělník přece mnohem víc z toho, že ho doma zdarma obskakuje jeho žena a stará se o jeho děti a potažmo z levné prostituce. I nejhůře placený poskok je tak mužem, tj. pánem tvorstva, alespoň vůči ženě.

Takto zesílené stereotypy

dopadávají také na muže, kteří je nemůžou, či nechťejí splnit, a to nejen na homosexuály. Avšak neproporcionální dopad má toto zřízení samozřejmě na ženy.

Ženy jsou nejen výrazně hůře placené, ale zároveň mají výrazně méně volného času než muži. A tak dodnes platí, že dobře se vdát je pro ženu jedna z možností, jak si svůj úděl možná trochu ulehčit.

Tlak dobře vypadat je pak zdrcující hlavně pro dospívající holky. Fotky z tlačenice

okolo letošní soutěže Miss ČR mluví za sebe. Větší koncentrace anorektiček by se našla snad už jen ve specializovaném psychiatrickém ústavu.

Soutěže jako Miss jsou jedním z mechanismů, jak se dnešní uspořádání legitimizuje.

Ariel Levy, americká autorka knihy „Female Chauvinist Pigs“, pozoruje: „Hot, žhavý, může znamenat oblíbený. Žhavý může znamenat, že se o něčem mluví. Avšak když se mluví o ženě, tak žhavá znamená hlavně dvě věci:

šukatelná a dobře prodejná.“ A dodává: „Zajímá nás sexy vzezření, nikoliv sexuální rozkoš, nejde o vášeň.“

To se potvrdilo koncem minulého roku, když ve Spojených státech vypukl „skandál“. Miss America chodila v jednom kuse na divoké večírky a na jednom z nich se nechala dokonce vyfotit v objetí s Miss

Teen America. Na titulních stránkách novin se žádalo odebrání titulu. Miss se veřejně kárala a omilostnil ji Donald Trump, starý, ošklivý miliardář, který cirkus Miss America vlastní.

Soutěže Miss naštěstí pouze zablokují několik večerů v televizi. Pro sebevědomí obzvláště mladých žen má

mnohem ničivější účinek všudypřítomnost zidealizovaných ženských tváří a postav na stránkách tisku a v reklamě. Švédské ministerstvo zdravotnictví a sociálních věcí proto zadalo zajímavou zakázku – sestavit běžnou časopiseckou titulní stránku a pak krok za krokem demontovat všechny grafické manipula-

ce. Interaktivní výsledek je k vidění na stránkách Retouch (<http://demo.fb.se/e/girlpower/retouch/>).

Takové webové stránky asi těžko něco změní ve větším měřítku, ale mnozí asi budou překvapeni, do jaké míry námi média manipulují, ženami i muži.

THOMAS FRANKE

Chcete bílé Čechy? Počkejte si na sníh!

S tímto heslem vítali aktivisté Antifašistické akce 13. ledna 2006 stoupence nacionální pravice, kteří ten den přijeli do Otrokovic demonstrovat „proti nebezpečí levicového extremismu“.

V loňském roce byla ze všech nacionalistických iniciativ neaktivnější organizace Národní korporativismus. Svoje veřejné aktivity, pochody a manifestace pořádala mimo větší města, zejména v regionech, kde se místní obyvatelé ve větší míře setkávají s takovými jevy, jako je pouliční kriminalita, větší míra nezaměstnanosti, drogy, konflikty s Romy, či kde vládou na radnicích zástupci KSČM nebo, což je případ Otrokovic, kde existuje aktivní antifašistické hnutí, které se opírá o stabilnější sociální zázemí tzv. alternativní mládeže. Místní nekonformní mládež se své kulturně-sociální, ale i politické aktivity snaží rozšiřovat i mimo Otrokovic do okolí. Takové místo, kde už nacionalisté navíc jednou neuspěli, logicky přitahuje jejich pozornost. Otrokovický pochod měl snad být i jakýmsi vyvrcholením kampaně z loňského roku a rovněž otázkou prestiže.

Avšak už samotný začátek akce pořádané Národním korporativismem měl jinou atmosféru než jejich předešlé akce v Ústí nad Labem, Hlučíně, Orlové, Rožmitále pod Třemšínem nebo Kladně. Na těch předešlých se nacionalisté vždy snažili vystupovat jako seriózní, disciplinovaná síla, která ví, co chce, a působí konstruktivním, seriózním dojmem nevyvolávajícím konflikty a která předkládá řešení společenských problémů, a také se jim to v podstatě dařilo. V Otrokovicích se však řada nacionalistů už na nádraží, kde byl ohlášený mezi 14. a 15. hodinou sraz, posilovala pivem a někteří z

nich již ve vlaku. Patrná byla i na rozdíl od předchozích akcí neúčast dívek, zato přibyl typově vyhraněnější stoupenec

Krátce po 15. hodině se nacionalisté za silné asistence zásahové jednotky vydali na pochod. Ani začátek nepůsobil

listů za skandování „Nic než národ!“ přiblížil na dohled od antifašistického zátarasu, křik na obou stranách zesílil a ze strany antifašistů vylétly první kameny a lahve. Jejich „palba“ byla v jednu chvíli tak hustá, že se část policistů bez těžké výzbroje včetně novinářů kryla za blízkými garážemi. Nacionalisté „palbu“ opětovali a asi patnáctičlenná skupina překonala policejní kordon a šla do protiútoků. Obdobná situace nastala i na druhé straně, ale díky policejnímu zásahu došlo jen k několika individuálním potýčkám.

Policejní průvod odklonila a popoháněla jej ulicí směrem na sídliště. Po stranách a zezadu byl vykryt těžkooděnci, s dvacetičlennou jednotkou na čele, která uvolňovala s předstihem cestu. Aktivisté Antify se však přemísťovali velice rychle souběžně s průvodem mezi bloky a podařilo se jim průvod i policisty předběhnout a zpomalovat jejich postup. Několik desítek jich začalo stavět barikádu z kontejnerů, ale před policií ji nebránili a ustoupili dál. Postup však tím byl zpomalen a po padesáti sto metrech se situace opakovala, další barikáda, srovnání, skandování, pár hozených kamenů směrem k průvodu a ústup. Hlavní síly Antify se zatím shromáždily na konci ulice před „náměstíčkem“ u polikliniky, kde vyrostla další barikáda z kontejnerů, odpadu a vánočních stromků.

„Boj“ sledovalo pasivně množství občanů z oken, balkonů a vchodů, ti se sice nijak neprojevovali, ale někteří aktivisté Antify procházeli vchody a zdravili se s lidmi v oknech.

– skinheads. Do 15 hod. se na nádraží shromáždilo max. 200 pravicových radikálů ve věku cca 18–25 let, posílených i o skupinu soukmenovců ze Slovenska. Celé shromáždění mělo představovat výkvět národních sil zastupující několik organizací.

Policejní síly včetně asi 10 jízdních policistů a vrtulníku měly vykryté nádraží a prostor v širokém okruhu okolo něj. V prostoru se pohybovala i řada místních starších i mladších občanů sledujících přípravu nacionalistů i policie. Ta začala blokovat početné skupiny Antify (cca přes 200 osob, kolem 20 let, typově směs tzv. alternativní mládeže, postpunk, dreggae a několik hippie, s patrným zastoupením dívek, tedy ty skupiny mládeže, které jsou nacionalisty přímo ohroženy), které o sobě dávaly vědět zdaleka skandováním hesel.

na rozdíl od předchozích akcí příliš organizovaně – průvod byl zformován do tvaru pouze v samém počátku, bylo méně vlajek, chyběly větší štíty, vidět byly pouze dva nebo tři transparenty např. Nacionalisté Kladno, Nacionalisté Blansko. Na menších kartonových štítech byla vidět hesla „Smrt Antifě“, „Už teď jste mrtví“ apod.

Aktivisté Antify zatím zcela přehradili ulici i travnaté plochy do stran v místě, kudy měl průvod novou trasou procházet s množstvím transparentů. Svoje postavení měli zesílené i barikádou z kontejnerů. Kordon asi třiceti policistů ze zásahové jednotky stál v klidu několik desítek metrů od nich a byl terčem pouze slovních útoků. Ozývalo se skandování: „Chráníte fašisty!“, „Je to policie, kdo fašisty kryje!“ atd. Když se průvod naciona-

Značný počet „diváků“ jim rovněž dělal zázemí na náměstíčku. Z celkové situace bylo zřejmé, že bez rozhodného a razantního plošného nasazení větších policejních sil se cestu pro průvod uvolnit nepodaří. Situaci nezměnil ani příjezd vodního děla, který nacionalisté uvítali potleskem, ale ze strany Antify to vyvolalo novou vlnu palby, zesílení barikády dalšími kontejnery, individuální střety s policisty, pískot a skandování: „Chráníte fašisty!“

Nacionalisté vypadali dost bezradně. Kolem 16. hodiny policie organizátorům pochodu oznamuje ukončení a rozpuštění pochodu a vyzývá je k návratu na nádraží. Jako důvod bylo uvedeno, že se účastníci průvodu odchýlili od jeho ohlášeného programu a účelu, že dochází k napadání osob a protiprávnímu jednání, nefunguje pořadatelská služba atd. Předáci nacionalistů proti tomuto rozhodnutí bezvýsledně protestovali a hněv jejich stoupenců se nyní neobracel pouze proti Antifě, ale i proti policii a zaznělo „Policejní teror“. Policie popoháněla nacionalisty zpět na nádraží.

Nedaleko od něj vystoupilo několik jejich předáků s improvizovanými projevy, které ale zdaleka nedosahovaly té úrovně jako na předešlých akcích. Ani po obsahové stránce (proti Antifě, nebezpečnosti levice a jejích praktik), ani co se týká formy (pomlky, nevyvážené vyjadřování). Výjimkou byl předák Národního korporativismu z Hlučína, Fojtík, který, sotva se objevil na rampě a ještě než cokoliv řekl, sklídl potlesk. Projev měl krátký, jasný a bez papíru. Vyjádřil se v tom smyslu, že sice Antify je víc, ale co se týká fyzicky, tak na tom nejsou nejlépe, a že nacionalisté na dnešní den náležitě odpoví.

Do 23 hodin účastníci průvodu Otrokovice opustili. Bylo zaznamenáno několik zranění na straně nacionalistů, dvě poranění hlavy a jedno úst, patrně od hozených předmětů. Aktivisté Antify se ještě ten večer pustili do úklidu ulic po boji a otevřeným dopisem se

nalisty vyprovokovat k chování fotbalových výtržníků a posléze je vmanévrovat do střetu s policií (v závěru na nádraží).

3. Nacionalisté neměli možnost se prezentovat před veřejností jako seriózní politická síla.

Střet v Otrokovických hod-

obrátili na občany Otrokovice, aby se přihlásili, pokud jim v souvislosti s blokadou nacionalistického pochodu vznikla nějaká škoda.

Síly antifašistů byly zřejmě z převážné většiny místní, posílené menšími skupinami z okolí. Dá se tak usuzovat z toho, jak rychle a s přehledem se antifašisté ve městě pohybovali i jak se stavěli k místním občanům. Celá akce se dá hodnotit jako úspěch Antify:

1. Podařilo se jim vyvolat ve městě takovou situaci, že policie se rozhodla průvod asi půl hodiny po začátku ukončit. Myslím, že k tomu přispělo i množství lidí, kteří sledovali boj na ulici z oken domů. Tvrdě zakročil proti místní mládeži před tolika svědky by asi nemuselo být pro někoho ze státní zprávy na místní úrovni politicky únosné.

2. Podařilo se jim naci-

noti obě zúčastněné strany na svých internetových stránkách jako svůj úspěch. Pokud se dá za úspěch označit větší počet kopanců a ran uštědřených protivníkovi, tak zde by asi na skóre vedli nacionalisté. Spokojena však může být i policie, podařilo se jí zabránit většímu střetu a zamezit tak těžším zraněním.

Horké chvíle však mohou pro antifašisty v Otrokovících teprve nastat. Fašisté slibují, že se tam vrátí. Naskytá se několik následujících scénářů:

1. Nacionalisté se znovu pokusí uspořádat pochod a městský úřad jej po zkušenostech z minula nepovolí. Takovému rozhodnutí mohou napomoci i preventivní aktivity místních antifašistů. Je možné uspořádat výstavu o neofašismu v České republice, pokusit se iniciovat petici místních občanů adresovanou místnímu úřadu, aby napříště nacionalistům pochod nepovolil, uspořádat výstavu

portrétů lidí zavražděných fašisty v České republice po r. 1990 (nebo symbolický hřbitov s jejich jmény).

2. Městský úřad pochod povolí a policie zablokuje antifašisty v dostatečné vzdálenosti od průvodu tak, že se k němu nedostanou ani „na dostřel“. Konfrontace se pak může odehrát pouze mezi policií a Antifou, přičemž v takové konfrontaci nebudou mít antifašisté reálnou šanci uspět a policie cestu průvodu vyčistí. Při této variantě se jeví jako „politicky nosná“ možnost pasivní blokády průvodu „a la Temelín“, třeba i za použití oblíbených kontejnerových barikád. Blokádu by bylo možné i vylepšit o „symbolický hřbitov“.

3. Fašisté se rozhodnou pro neoficiální akci, jejímž terčem se stanou kulturní a společenská centra v Otrokovících a blízkém okolí, kde se scházejí antifašisté a alternativní mládež nebo jednotliví aktivisté. To může být pro řadu lidí nepříjemné, ale politický dopad na veřejnost je sporný.

V souvislosti s událostmi v Otrokovících bylo možné zaslechnout i takové názory, „že to jsou všechno stejní pitomci, stejná pakáž, o kterou se slušný člověk nezajímá“. Ne, není to stejná pakáž. Po roce 1990 bylo v České republice fašisty zavražděno asi 30 občanů. Takovým „úspěchem“ se skutečně antifašisté chlubit nemohou.

KAREL HOUBA,

antifašistický aktivista

Článek byl zkrácen, delší

verzi naleznete na

www.socsol.cz

(Poznámka redakce: Autor používal označení „nacionalisté“, jak se nazývají oni samotní, i když dobře víme, že jde o neonacisty. Opakované hajlování nechybělo ani na jejich pochodu Otrokovickými.)

Solidarita je váš časopis

Zaujaly Vás články v tomto čísle? Časopis Solidarita se snaží přinášet zprávy z protiválečného a antikapitalistického hnutí, stejně jako analyzovat situaci v ČR. Předplatte si Solidaritu a dostávejte aktuální číslo vždy, když vyjde. Jsme otevřený časopis, který přivítá Vaše příspěvky a podněty. Kontaktujte nás!

Moc v našich rukou

Všechna velká revoluční povstání dvacátého století se vyznačovala jedním společným znakem. Masové stávky byly výsledkem nebo příčinou konfrontací se státem.

Za účelem efektivnějšího boje zakládali dělníci své vlastní organizace. Tyto organizace překonávaly dosavadní hranice a šly napříč spektrem různých řemesel, průmyslových odvětví, propojovaly odbory a neorganizované dělníky, spojovaly dohromady lidi s odlišnou politickou příslušností nebo bez příslušnosti.

Tyto organizace, otevřené celé třídě, měly svou základnu na pracovištích. První takovou verzí byly sověty (rady) dělnických zástupců, které vznikly během Ruské revoluce v roce 1905 v Petrohradu. Petrohradský sovět slučoval zástupce továren z celého města.

S rostoucím vlivem dělnických organizací eskalovala i konfrontace se státem. Ruský revolucionář Vladimír Lenin nazýval vyvíjející se situaci „dvojí moc“ neboli „dvojvládu“. Lenin popisoval situaci v únoru 1917, když ruští dělníci opět povstali v Petrohradu a svrhli cara, takto:

„Tato dvojí moc spočívá v existenci dvou vlád. Jedna je hlavní, skutečná vláda buržoazie, „prozatímní vláda“... která má v rukou veškeré orgány moci.

Druhá je doplňková a paralelní vláda, „kontrolní“ vláda ve formě petrohradského sovětu zástupců pracujících a vojáků, která nedrží v rukou orgány státní moci, ale přímo spočívá na podpoře zřejmé a nesporné většiny lidu, na ozbrojeném lidu a na vojácích.“

Tento vzor – koexistence dvou forem třídní moci v rámci jednoho státu – se objevovala ve více či méně vyvinuté podobě ve velkých dělnických bojích dvacátého století, počínaje Ruskem v roce 1905 až po Polsko v roce 1980.

Dvojí moc je nestabilní. Jak napsal Lenin: „Není sebemenších pochyb o tom, že podobné „zaseknutí“ nemůže dlouho vydržet. Ve státě nemohou existovat dvě moci. Jedna z nich je odkázána k

zániku.“

V obrovské většině případů využil kapitalistický stát váhání a nejednotnosti na straně dělníků, přešel do útoku, rozvrátil dělnické rady a znovu nastolil buržoazní pořádek.

Výjimka nastala v Rusku v říjnu 1917. Tehdy Bolševická strana díky Leninově analýze vyhrála debatu v sovětech

bojů jsou za posledních pár let masová hnutí, která vznikla v Latinské Americe.

Nejvíce se přiblížila dosažení dvojí moci hnutí v Bolívii v říjnu 2003 a opět v červnu 2005. Tehdy se díky masovým blokádám hlavního města Bolívie La Paz docílilo postupné demise několika neoliberálních prezidentů.

a přesvědčila je, aby svrhly prozatímní vládu a chopily se moci. Tímto se stal z Říjnové revoluce model pro revoluční socialisty všech následujících dob.

Jak ale tento model obstojí ve 21. století? Nejdůležitější politická povstání posledních dvaceti let, revoluce ve východní Evropě v roce 1989, nebyly na dvojí moci významně založené.

Politický režim

Toto odráželo fakt, že základní struktura třídní moci ve zmiňovaných společnostech zůstala v revolucích nezměněna. Byly změněny pouze politické režimy, přičemž dosavadní státní kapitalismus byl nahrazen tržním kapitalismem západního rázu.

Nicméně dnes se bojuje právě proti dominantní neoliberální verzi tržního kapitalismu. Příkladem ohromných

existuje na 550. Pro každou čtvrť jedno. Tato shromáždění se potom sdružují ve Federaci sousedských shromáždění El Alto. Právě toto je nejdůležitější organizace, která vedla například povstání v letech 2003 a 2005.

Další důležitou formou organizace jsou obchodní asociace do Dělnického regionálního centra. Všechny organizace jsou místně orientovány, to znamená, že kontrolují oblast, čtvrť nebo tržnici.

V říjnu 2003 bylo využito právě této kontroly nad určitým územím při blokádách silničních komunikací. Přerušením silnic zablokovali dodávky plynu a potravin do La Paz.“

Kolektivní moc

Toto je značně odlišná forma organizace než byly klasické sověty, které mobilizovaly kolektivní moc dělníků na pracovišti proti politické síle kapitalistického státu.

Na druhou stranu ale územně definovaná forma organizace má smysl ve městech jako je právě El Alto, kde převládá malé podnikání se čtyřmi nebo i méně zaměstnanci. Tento způsob závislosti na takzvaném „neformálním sektoru“ drobného podnikání a příležitostné práce je velice rozšířen právě ve městech Globálního jihu (tzv. Třetího světa). Je to přesně ta forma organizace, která převládá ve slumech, jejichž počet obyvatel je OSN odhadován na miliardu na celém světě.

Tato forma organizace má svého historického předchůdce. Karel Marx a Bedřich Engels opěvovali Pařížskou komunu v roce 1871 jako první stát pracujících. Ale Komuna byla organizována na základě sousedství, nikoliv pracovišť.

Taková forma organizace dávala smysl ve městě, ve kterém ekonomicky dominovaly malé dílny. V roce 1860 připadali v průměru tři zaměstnanci na firmu v nejroz-

vinutějším oděvním a textilním průmyslu, sedm ve firmách v metalurgickém a inženýrském odvětví, 19 ve stavební firmě a 12 ve firmě vyrábějící dopravní stroje.

David Harvey uvádí ve své knize „Paříž, hlavní město modernosti“, že „mnoho malých firem bylo vlastně najímáno většími organizacemi. Fungovaly tedy spíše jako pracovní systémy patřící kapitalistickým výrobcům nebo kupcům, kteří je kontrolovali na dálku.“ Přesto, píše Harvey, zůstali pařížští řemeslníci „sebevědomí až opovázliví, umínění, bouřliví a nevyčleptelně nezávislí až nedisciplinovaní... Dělníci pokračovali ve vytváření kolektivního tlaku na pracovní trhy, hlavně tím, že zůstávali bydlet ve svých tradičních čtvrtích (přes městskou asanaci a vzrůstající nájem). Provozy, které potřebovaly jejich schopnosti, musely vyjít za nimi.“

Nepřekvapí nás, že když potom tito pracující organizovali Komunu, opírali se dál o tradici, která vycházela z jejich života v místních sousedských organizacích.

Sověty ve dvacátém století vznikly v gigantických průmyslových továrnách - od Putilových závodů v Petrohradě, hlavní základny Bolševiků v roce 1917, k Leninovým loděnicím v Gdaňsku, ve kterých vypukla polská dělnická vzpoura v srpnu 1980.

V roce 1917 bylo v Petrohradu 68 procent pracovní síly

zaměstnáno v podnicích o tisíce zaměstnanců nebo více. Metalurgické dílny, které ve městě převažovaly, byly dokonce ještě větší. Ve srovnání se může Komuna zdát jako raná fáze třídní organizace. Neoliberální kapitalismus ale

oživil zdánlivě zastaralé formy vykořisťování.

Harvey ve svém popisu malých dílen z poloviny 19. století v Paříži říká: „Zaměstnavatelé udržovali tyto výrobní jednotky neustále ve vzájemné konkurenci a tím mohli stlačit pracovní náklady a zvyšovat svoje zisky. Dělníci, ačkoliv nominálně nezávislí, byli nuceni k podřízenosti a k sebevykořisťování, které se více než vyrovnaly krutosti a ponižování v továrnách.“

Výše popsané přesně charakterizuje svět subdodavatelů a nejisté práce, který dnes na vlastní kůži zažívá tolik pracujících. Proto mohou sehrávat

třídní organizace na místním základě typu Komuny stále důležitější roli ve 21. století.

To se zdá možná zřejmě v případech rozlehlých chudinských měst Globálního jihu. Ve vyspělých kapitalistických zemích počet obřích průmys-

lových závodů poklesl pouze mírně, jakožto výsledek brutálních ekonomických restrukturalizací za posledních 30 let.

Poměr pracovní síly v USA pracujících v závodech o 500 nebo více zaměstnanců poklesl pouze lehce, ze 23 procent v roce 1975 na 20 procent v roce 2003.

Rozptýlení

Avšak tím, že firmy přemísťují svou výrobu na tzv. „zelené louky“, velká průmyslová zařízení jsou geograficky stále více rozptýlena. Velká města se deindustrializují, hlavními pracovními silami se

stali úředníci a zaměstnanci v obchodech.

Tyto změny mohou znamenat, že nově exploze neorganizovaných vzpour pracujících třídy budou mít v budoucnu odlišnou formu. Dalším sociálním posunem je koncentrace velkého množství studentů ve většině měst, jejichž podstatná část je nucena se na studiích živit prostřednictvím málo placené příležitostné práce.

Během loňských březnových a dubnových studentských rebelií ve Francii blokovali studenti své kampusy, až nakonec získali solidaritu odborářů. Budoucí boje mohou přinést víc takových smíšených modelů organizace.

Nic z toho ale nenahradí význam organizace založené na pracovišti. Síla a moc pracujících pochází v konečném důsledku z kolektivní síly, kterou mají, protože mohou přerušit výrobu a převzít nad ní kontrolu. Způsoby, jakými se tato síla organizuje, se ale s průběhem času měnily. Pařížská komuna a Petěrburgský sovět byly vytvořeny specifickými pracujícími třídami ve specifických historických podmínkách. Jejich dědicové vymyslí bezpochyby nové formy třídní organizace a ty staré si přizpůsobí tak, aby vyhovovaly jejich potřebám.

ALEX CALLINICOS,
z týdeníku *Socialist Worker*
přeložila HELENA FRANKE

Povstání v bolivijské Cochabambě

Cochabamba je třetím největším bolivijským městem a v roce 2000 zde masové mobilizace zastavily pokusy o zprivatizování vody.

Nyní se stalo ohniskem konfliktu mezi levicovými zastánci presidenta Eva Moralese a pravicovými guvernéry, kteří žádají nezávislost pro regiony, kde se těží ropa a zemní plyn, aby tak zabránili zvýšení státní kontroly nad tímto průmyslem.

Na začátku ledna se pokusil pravicový guvernér Manfred Reyes Villa o vyhlášení referenda o

nezávislosti. Protestující vyšli na ulice Cochabamby a žádali jeho odstoupení. Pěstitelé koky zablokovali silnice do města. Pět tisíc lidí na hlavním náměstí dosáhlo toho, že Reyes Villa utekl do sousední provincie Santa Cruz.

Zatímco protestující se zmocnili centra města, zastánci guvernéra se zabarikádovali v bohatých čtvrtích na severu Cochabamby. 11. ledna přepadli pravicoví násilníci za podpory policie demonstrující. Dva zabili a 150 jich zranili.

President Morales vyhodil šéfa policie, ale zároveň žádal po protestujících, aby umožnili návrat guvernéra do města, což protestující, a mezi nimi hlavně studenti, odmítli. Na lidovém shromáždění si zvolili „Lidovou městskou radu“.

Guvernérovi se podařilo vrátit se do Cochabamby, kde se usadil v pěťhvězdičkovém hotelu.

Otevřené povstání v Cochabambě se dočkalo podpory z dalších provincií včetně El Alta, kde lidé blokovali silnice a žádali odstoupení svých guver-

nerů. Protestující si stěžovali, že Morales zrazuje hnutí, které ho dostalo k moci.

Morales nastoupil před rokem jako prezident Bolívie. Od té doby ustoupil ze slíbené pozemkové reformy, zestrátnění ropného průmyslu a stíhání státních funkcionářů zapletených do porušování lidských práv.

Nyní poprvé čelí organizovanému tlaku nejen z pravice, ale taktéž z levice.

THOMAS
FRANKE

Libanonská opozice v krizi

Proamerická vláda v Libanonu usiluje o rozpoutání náboženské války v zemi, aby zabránila snahám opozičního hnutí vedeného Hizballáhem a Svobodným vlasteneckým hnutím (SVH).

23. ledna proběhla v zemi generální stávka, která ochromila zemi. Blokovala silnice a školy, úřady a továrny byly zavřené. Demonstrující požadovali odstoupení vlády.

Opozice chtěla po sérii masových demonstrací v prosinci vynutit generální stávkou nové volby nebo svolání vlády národní shody.

Ministerský předseda Fouad Siniora nařkl opozici, že přivádí zemi na pokraj občanské války. Ale je to vláda složená z generálů a vyhraněně náboženských stran, která přizívá obavy z občanské války.

K večeru pravicové bandy se pokoušely o rozeznání stávky. Ozbrojené oddíly Siniorovy zahájily palbu do demonstrantů, zatímco v křesťanských okresech ozbrojenci s americkými vlajkami vyháněli a zbili členy SVH.

Opozice odpověděla na tyto hrozby přerušením stávky.

Pravice převzala ofenzívu. Jasným záměrem útoků bylo rozdmýchání sektářství: jejich oběti se stali lidé oblečení v černých hávech, tradičních

oděvech šiitských muslimů během týdne oslav známých jako Ašoura. Odstřelovači zabili šiitské studenty na Arabské univerzitě v Bejrútu.

Vláda se těší podpory Západu a jeho spojencům na Středním východě. Věřící, že Siniora je schopen vykonat to, co se Izraeli nepodařilo ve válce minulého léta – zničit odboj. Siniora věří, že vyhraněním sektářství může nadobro rozdělit masovou opozici.

Během války existovalo hnutí solidarity s odporem. To ukázalo, že sektářství není základní přirozeností Libanonců. Od války rozdmýchá vláda fámy, že Írán a Sýrie chtějí převzít zemi a vytvořit „šiitský púlměsíc“.

Patronát

Libanonská politika je spleť různých tříd a sekt. Politický systém ponechává vládní místa určitým náboženským sektám podle přesně popsaného klíče. Tento systém spočívá na patronátu a korupci mezi vzájemně zápasícími náboženskými skupinami.

Napříč sektářstvím jde rozdělení na třídy. Jedinému procentu obyvatelstva náleží 50% majetku, zatímco 47% Libanonců se podílí na ročním obratu jen 2,3%. Velkou část národního dluhu dluží stát vládnoucím rodinám.

Zadlužení země dopadá nejvíce na ty nejchudší. Měsíční mzda většiny obyvatelstva stačí pouze na pokrytí životních nákladů na tři týdny.

Nehledě na sektářské napětí stávka z konce ledna se rozšířila z převážně šiitských okrsků, které jsou základnou opozice, do chudých sunnitských měst a křesťanských okrsků.

Avšak strategie opozice je vodou na mlýn pravičákům. Stávka byla svolaná na stejný termín jako konference dárců v Paříži, známá jako Paříž III, která měla pomoci Siniorově vládě.

USA, Saúdská Arábie, Velká Británie, Francie a Německo přislíbily subvence ve výši 7,6 miliard dolarů pod podmínkou, že Siniora zvýší DPH, omezí sociální výdaje a privatizuje

státní průmysl.

Opozice tyto podmínky akceptuje. Michael Aoun, šéf SVH, prohlásil, že se nebrání zmiňovaným opatřením, ale nevěří, že peníze budou použity správně.

Ani jedna z opozičních stran nedokázala sjednotit širokou nespokojenost, protože v zásadě věří, že neoliberalismus je jediným řešením selhávající libanonské ekonomiky.

Klíčovou taktikou k vybudování hnutí spočívá v odmítnutí jak amerického imperialismu, tak i neoliberální politiky. Místo toho se opozice vyhýbá jedinému tématu, které by zaručeně sjednotilo naprostou většinu libanonských dělníků, rolníků a chudých.

Toto selhání umožňuje pravicovým silám tvrdit, že opozici jde pouze o podporu zájmů jedné náboženské sekty oproti jiné. V řadách opozice tak nyní zavládá zmatek.

GHASSAN MAKAREM,
socialistický aktivista
v Libanonu.

Překlad PETR DVOŘÁK

USA: Protiválečné hnutí se vrací do ulic

Na největší protiválečný protest v hlavním městě Washingtonu od září 2005 dorazilo přinejmenším 250 tisíc účastníků.

V několika dalších městech, San Francisku, Seattlu, Los Angeles, San Diegu a v texaském Austinu, se tisíce lidí připojily k demonstračním organizovaným novými protiválečnými iniciativami.

Ve Washingtonu mluvili mj. Jesse Jackson, herci Jane Fondová, Susan Sarandonová a Tim Robbins. Jane Fondová mluvila proti válce poprvé po 34 letech, když byla aktivní proti válce ve Vietnamu. „Už není možné dále mlčet,“ prohlásila.

Veteráni amerického vojska byli hojně zastoupeni na demonstraci. Jonathan Hutto, voják a protiválečný aktivista, také mluvil z tribuny. „V du-

chu toho, co bylo hnutí mezi řadovými vojáky během války ve Vietnamu, dissent nyní roste v řadách aktivních vojáků.“ John Yorks ze Syracuse, N.Y., říká: „Musíme dát vědět demokratům, že se na naši podporu nemohou spoléhat pro nic za nic. Musíme jim dát vědět, že musí ukončit válku v Iráku.“

Odbory byly více zastoupené než na předešlých celostátních protiválečných demonstracích, např. Service Employees International Union/1199 organizovala velký blok převážně černošských pracovníků, kteří dorazili několika autobusy z New Yorku.

Studentská uskupení jako Campus Antiwar Network, Students for a Democratic Society a World Can't Wait byla hodně vidět.

Pochod v Seattlu byl velice důležitý, protože 5. února se má konat vojenský tribunál s Ehrenem Watadou, prvním důstojníkem, který odmítá jít do války v Iráku. Mezi 3 tisíce protestujících byla spousta vojáků z Iraq Veterans Against War, Veterans for Peace a Gold Star Families for Peace.

Když personál na rekrutující stanici nechtěl přijmout brožuru o více než 3000 padlých amerických vojácích v Iráku, protestující stanici zavřeli.

Na závěrečném shrnutí mluvil i sám poručík Watada. „Nikdy nebudu podporovat ilegální a nemorální válku. Je mi jedno, co mi udělají. Tato válka se vede v prospěch hrstky lidí a nevinní lidé zaplatí cenu svou krví. Je prostě nemorální a arogantní myslet si, že velmoc může a měla by rozkazovat lidem suverénního státu, jak by měli žít. Musíme zatáhnout všechny Američany do tohoto boje proti útlaču, násilí a nespravedlnosti. Zvítězíme!“

Elizabeth Schulte, z *týdeníku Socialist Worker* v USA
přeložil a upravil
THOMAS FRANKE

Prohlášení *Jsme občané*

Listopad 1989 přinesl možnost vytvoření skutečné demokracie. Navzdory neblahým následkům padesáti let nedemokratických poměrů se podařilo položit základy svobodného a rovného soužití všech občanů. Vážíme si obětavé práce všech, kdo se na tomto dobrém díle podíleli, a chceme v jejich úsilí pokračovat.

Mnohé naznačuje, že je demokracie zaměňována za loajalitu k neoliberálnímu ekonomickému systému, místo toho, aby v naší zemi zapouštěla kořeny a sílila. Tak mizí prostor pro veřejnou diskusi o zásadních společenských otázkách, a demokratické výmoženosti se dokonce stávají terčem více či méně zjevných útoků.

Proto se domníváme, že demokracii je zapotřebí brát vážně, bránit ji na všech úrovních a požadovat její důsledné uplatňování. Jde o to, aby demokracie nebyla jen prázdným slovem. Jako občané a občanky máme podle ústavního pořádku České republiky svá práva bez ohledu na majetkové či mocenské postavení ve společnosti (čl. 3 Listiny základních lidských práv a svobod – dále jen Listina).

Být občanem neznamená jen odevzdat hlas do volební urny. Bez účasti veřejnosti na rozhodování o věcech, jež se jí dotýkají, bez svobodných aktivit občanské společnosti zdola, se demokracie stává jen vyprázdněnou a zneužitelnou formální procedurou.

Občanství obsahuje politický, kulturní, sociální a obecně lidský rozměr. To je zakotveno v zásadních dokumentech – v Ústavě České republiky a v Listině, jež je součástí ústavního pořádku, ale i ve smlouvách Rady Evropy: Evropské sociální chartě (ESC) a Úmluvě o lidských právech a základních svobodách. Česká republika dobrovolně přijala i závazky mezinárodních paktů o lidských právech a další úmluvy OSN.

Lid je zdrojem veškeré státní moci (čl. 2 ústavy), ale orgány, jejichž prostřednictvím státní moc vykonává, se

mnohdy zpronevěřují svému poslání – jednat v zájmu všeho lidu slibují poslanci, senátoři i prezident. Mocenské orgány vládnou spíše lidu než pro lid a občané mají málo účinných prostředků, jak tento stav změnit.

Je nedostatek nestranných institucí, na něž se občané mohou obrátit, jsou-li porušena jejich práva. Soudnictví pracuje pomalu a neuspokojivě. Veřejnému ochránci práv (ombudsmanovi) neumožňují zákony a ústava předkládat návrhy zákonů, nesmí se ani zabývat rozhodnutími obcí a může jen pasivně komentovat úřední pochybení. Kvůli zákonným lhůtám nemůže včas informovat o svých zjištěních veřejnost. Úřady často nedbají jím smyslu omezení základních práv a svobod (čl. 4 odst. 4 Listiny) a tato omezení prosazují svévolně.

Petiční právo (čl. 18 Listiny) sice existuje, ale občané jím něčeho dosáhnou jen výjimečně. Lid sice může podle druhého článku ústavy vykonávat státní moc přímo, ale chybí ústavní zákon o celostátním referendu, jež by občanům umožnil referendum vyvolat. Občanům je téměř znemožněno podílet se na správě veřejných věcí přímým způsobem (čl. 21 Listiny). Místní referendum se sice koná, ale jeho uplatnění je omezeno podmínkou vysoké účasti.

Svoboda projevu a právo na informace, zaručované článkem 17 Listiny a zákony, je iluzorní, pokud není dost médií poskytujících nezkreslené, objektivní a zásadní informace o věcech, které se týkají základních problémů života občanů. Výkon těchto práv se nemůže omezovat na internetové stránky a nízkonákladové tiskoviny, musí se opírat o média veřejné služby.

Mnohá rozhodnutí, která podstatně ovlivňují život lidí, probíhají zcela mimo jejich kontrolu – jsou často motivována lobby, kteří korumpují politiky a úředníky ve veřejné správě, a tak jimi manipulují. Mnohdy se nedodržují nebo obcházejí předpisy o veřej-

ných zakázkách a výběrových řízeních. Veřejná správa často selhává v ochraně občanských a veřejných zájmů, které má podle zákona chránit. Její orgány často neposkytují dostatečné informace o své činnosti (čl. 17, odst. 5 Listiny). Je systémovou chybou, že výkon veřejné správy v krajích a obcích je určován zájmy politických stran.

Občanům hlásícím se k etnickým menšinám se sice formálně přiznávají individuální a skupinová práva, ale zákony ani jejich uplatňování v praxi nebrání sociálnímu vylučování a nechrání sociálně ohrožené. Neumožňují ani rozvoj kultury a vzdělávání se v jejich jazyce a nezajišťují jejich další ústavní práva (čl. 25 Listiny).

Práva imigrantů a dalších cizinců i jejich rodin jsou nedostatečná. Česká republika dosud nepřistoupila k většině ustanovení článku 19 ESC, která by cizincům zaručovala stejné podmínky v zaměstnání jako českým občanům, a čeští občané a státy Rady Evropy a Evropské unie nevyvíjejí dostatečný tlak na vládu, aby tak Česká republika učinila. České zákony dostatečně nezajišťují ani ústavní právo cizinců na lidskou důstojnost, osobní čest a dobrou pověst (čl. 10, odst. 1 Listiny).

Od 1. ledna 2007 je Česká republika jediným státem Evropské unie, který v pracovněprávních vztazích nedodržel její antidiskriminační směrnici číslo 78/2000, k jejímuž uplatnění v právním řádu se všechny členské státy zavázaly. Z nového zákoníku práce totiž byla tato ochrana vypuštěna a návrh antidiskriminačního zákona nebyl pro odpor části poslanců a senátorů přijat – obracíme se proto na českou i světovou veřejnost, aby pomohla k nápravě tohoto znepokojivého stavu.

Ženy, mladiství, zdravotně postižení a lidé starší 50 let jsou navzdory čl. 3 a 29 Listiny v mnoha případech znevýhodňováni při hledání zaměstnání i jako zaměstnanci. Nedostatečně jsou chráněna práva dětí (čl. 32 Listiny), ob-

sažená i v Úmluvě o právech dítěte. Chybějí zákony, které by je učinily vymahatelnými.

Právo získávat prostředky prací (čl. 26 Listiny) je omezeno vysokou nezaměstnaností. Česká republika nepřistoupila k odstavci 1 článku 4 ESC, jež zaručuje právo na takovou odměnu za práci, která zajistí zaměstnancům i jejich rodinám uspokojivou životní úroveň. Česká vláda a další orgány neplní čl. 11 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech, který zavazuje Českou republiku, aby podnikla kroky k zajištění práva každého na přiměřenou životní úroveň.

V hospodářství nevládně pluralita vlastnictví (tedy např. soukromého, státního, obecního, družstevního), zaručená čl. 11 Listiny, ale převládá typ vlastnictví umožňující bezohlednou maximalizaci zisku na úkor zájmů občanů a životního prostředí.

Není dostatečně zajištěna ochrana zaměstnanců, kteří se rozhodnou založit odborovou organizaci k ochraně svých zájmů a svobodně využít práva na stávkou. I když jim článek 27 Listiny tato práva zaručuje, obávají se ztráty zaměstnání či jiných postihů. Bývají v zaměstnání šikanovali a ponižováni ze strany zaměstnavatelů. Mnoho občanů v hmotné nouzi, např. lidé bez domova, žije v lidsky nedůstojných podmínkách (čl. 10 Listiny) a nedostává se jim náležité pomoci (čl. 30 Listiny).

Značné mezery jsou i v naplňování článků 33 a 34 Listiny, zajišťujícím každému rovné právo na vzdělání. Vysokoškolští studenti jsou nuceni trávit stále více času výdělečnou činností, aby si zabezpečili potřebné prostředky. Chybějí zákony, jež by ochránily kulturní bohatství, nedostatek státem poskytovaných finančních prostředků omezuje vědecké bádání i rozvoj umělecké tvorby. Mnoho vědců, pedagogů i umělců je nuceno žít se činností, kde neuplatní své vzdělání, zkušenosti a

tvůrčí nadání.

Právo na příznivé životní prostředí i na včasné a úplné informace o jeho stavu (čl. 35 Listiny) je oklešťováno a občanům je stále více znemožňováno účastnit se důležitých rozhodování. Často se upřednostňuje maximalizace zisku na úkor životního prostředí, přírodních zdrojů a biodiverzity.

Někteří občané na tyto jevy upozorňují a dožadují se v konkrétních případech nápravy; jejich hlasy však zůstávají většinou bez odezvy. Odpovědnost za udržování a prosazování demokracie v zemi padá na politickou, státní a ekonomickou moc. Ale nejen na ni. Každý nese svůj díl odpovědnosti za obecné poměry, tzn. i za dodržování ústav-

ního pořádku i mezinárodních závazků České republiky.

Naše prohlášení je dílem lidí různých přesvědčení, různých víry a různých profesí, které spojuje vůle se jednotlivě i společně zasazovat o obranu a prohlubování demokracie a občanství ve všech jeho rozměrech. Inspirací nám je Charta 77, která vznikla před třiceti lety ve zcela jiných

společenských poměrech a usilovala o dodržování mezinárodních závazků Československa. Podporu našemu prohlášení lze vyjádřit podpisem na stránkách www.jsme-obcane.cz

Věříme, že prohlášení Jsme občané! přispěje k tomu, aby demokracie byla v naší zemi doopravdy.

Rozhovor:

Kopat do žuly motykou

Rozhovor s Michaelem Hauserem o Iniciativě Jsme občané, Socialistickém kruhu a strategii levice.

Otázky kladl Jan Májíček.

Mohl by jsi nám na začátku říci něco o sobě a o tom, jak iniciativa Jsme občané vznikla?

Já se dlouhodobě snažím přispět k překonání postkomunismu v České republice. Považuji ho za veliký balvan, který leží na české společnosti. Definuji ho tak, že je to afektivní negace toho, co bylo před tím – co bylo černé je bílé a naopak. A tím pádem není postkomunismus nic jiného než myšlenková závislost na minulém režimu. Proto mám za to, že v postkomunistických Čechách je myšlení nadále do jisté míry nesvobodné. Z tohoto poznání vznikl projekt Jsme občané, ale také projekt starší – občanské sdružení Socialistický kruh (SoK), které se věnuje současné levicové teorii, zvláště různým formám neo- a post-marxismu ve filozofii, sociologii, ekonomii.

Následně jsi začal s projektem Socialistického kruhu (SoKu)...

Přišel jsem na to, že je třeba začít s něčím konkrétním. Řekl jsem si, že se nejprve nedá dělat nic jiného, než se pokusit prostřednictvím současných teorií prosvítit tělo pozdního kapitalismu a dostat se ze schémat, ve kterých jsme uvězněni vinou minulého režimu a vinou postkomunismu. Proto jsem se pustil do pořádání bytových seminářů o kapitalismu. Iniciačním zážitkem pro mne byly demon-

strace proti Mezinárodnímu měnovému fondu na podzim roku 2000.

Postupně se vytvořil okruh lidí a společně jsme vytvořili občanské sdružení Socialistický kruh, SoK, které se snaží systematicky promýšlet problémy jak v současném levicovém myšlení, tak v současném světě, a tak trochu chce být sokem té nechutné směsi postkomunismu a neoliberalismu, která se u nás zabydlela.

Celou tuto činnost chápu jako předpoklad k oživení alternativy k současnému systému, která by dokázala řešit hlavní problémy současného světa a zároveň by probouzela lidskou tvořivost, poezii, umění, slasti, mezilidské vztahy, zkrátka všechny možnosti, které v nás dosud většinou spí. Někdy je to jako kopat motykou do žuly, ale asi to jinak nejde..

Co je podle tvého největší úspěch dosavadní činnosti SoKu?

Naším dosavadním vrcholem byla bezesporu konference Sociální stát a kapitalismus, která se konala na podzim roku 2004 v Lidovém domě v Praze. Zúčastnili se jí všechny proudy české levice. Byli tam politici sociální demokracie, KSČM, trockisté, anarchisté, ekologové, nezávislí intelektuálové, představitelé akademického světa. Nechyběli ani hosté ze zahraničí, konkrétně z Francie, kteří se

angažují v hnutí Za sociální republiku. Cílem bylo alespoň na okamžik dát dohromady roztržštěnou levič. Alespoň na úrovni diskuse – diskutovat o společném tématu.

Konference se zúčastnilo zhruba 150 lidí, a to není málo, zvláště, když se vezme v úvahu, že na pozvánce bylo uvedeno, že akci pořádá Socialistický kruh, takže tam lidé viděli slovo „socialistický“. Z příspěvků na konferenci vznikl postupně sborník, který se jmenuje Sociální stát a kapitalismus. Právě se tiskne.

SoK byl tedy úspěšný v tom, co dělal, ale ty jsi nyní začal nový projekt Jsme občané. Proč?

Projekt Jsme občané souvisí s tím, čemu říkám „politické sókratovství“. V době, ve které se zpochybnilo úplně všechno, nelze podle všeho vyjít rovnou od kritiky kapitálu nebo budovat na pojmu třída. Je třeba začít ukazovat na rozpory, které jsou v daném mocenském systému. Lidé si musí sami uvědomit, že tu takové rozpory jsou. To především znamená, že začnou klást kritické společenské otázky. Politické sókratovství spočívá v tom, probudit v lidech potřebu tázat se na věci, které se týkají charakteru společnosti, ve které žijí. Teprve potom přichází pozitivní fáze: společné hledání odpovědí. To je jádro projektu Jsme občané.

Samozřejmě oddělujeme

činnost SoKu a činnost iniciativy Jsme občané, které spolu bezprostředně nesouvisí.

Zaznívá námitka, že text prohlášení Jsme občané až příliš obecný...

Podle nás by současná levice měla usilovat o překročení svého vlastního stínu. Pokud nám něco říká Marxova materialistická teorie společnosti, nelze na společnost promítat zcela ahistorické představy, jak to občas vidíme u některých skupinek radikální levice – jedna skupinka se uzavřela v představě, že každou chvíli nastane světová revoluce, jiná se uzavřela kdesi v padesátých letech.

Marxova teorie podle mne naopak vybízí k vykročení z iluzí, které si člověk dělá o světě kolem sebe. Tato marxovská deziluzivní kúra pak umožňuje ponořit se do citění a myšlení společnosti a hledat co nejpříměřejší způsob činnosti. A to znamená, získat cit pro společnost a dát výraz tomu, co lidé chtějí říct. Iniciativa Jsme občané usiluje o co největší otevřenost právě proto, že se chce pokusit o to, aby poněkud chaotické představy, které dnes lidé mají o problémech kolem sebe, postupně vykrystalizovaly do konkrétních tvarů odporu. Jiný způsob podle všeho nepovede k ničemu jinému než k opakování politicky neplodných levicových schémat.

Nemůže tato otevřenost otupit celou tuto kritiku? Nestává se tím tento text pro drtivou většinu nezajímavým, neprovokativním?

Podle nás je tento text pouze východisko, společná báze, která má umožnit, aby se zkontaktovali lidé, kteří jsou vzájemně izolováni. Zde je inspirací Charta 77 – evropský unikát, co se týká názorové a politické plurality. Vznikl v ní prostor, ve kterém spolupracovali exkomunisté, trockisté, liberálové, konzervativci i monarchisté. Dovedli pojmenovat základní problém doby. Pak se rozvinuly další iniciativy a aktivity, které se dosti kriticky zaměřovali na vězeňství nebo stav lidských práv. Z našeho prohlášení by také měly vyrůst další iniciativy, petice a nejrůznější formy protestů, které budou konkrétnější a kritičtější.

Máš/te nějakou představu jak by se mohlo takové hnutí dál rozvíjet?

Je to celé experiment, zda-li je něco takového možné v liberální demokracii a kapitalismu. Pokud vím, tak zatím to nikdo nevyzkoušel. Je možné, že tento pokus se ukáže jako nereálný a rozplyne se. Je možné, že postupně vznikne okruh lidí, kteří se budou snažit zuby nehty tuto iniciativu udržet. A není vyloučené, že se postupně vytvoří aspoň zárodek hnutí. Každý pokus o něco nového, je tak trochu krokem do neznáma. Na druhou stranu, každé hnutí vznikalo z nepatrných zárodků. Kdyby se iniciativa stala dlouhodobou otevřenou platformou, zabývala by se hlavními vnitřními rozpory systému a způsobem, jak je zmírnit. Tím by se ukázalo něco pravdivého o celém systému – je schopen své rozpory zmírnit nebo snad není?

Když mluvíš o tom, že to má být společná platforma, co nabízíte lidem, aby se k tomuto projektu přidali? Co je na něm zajímavého?

Za prvé, tento projekt umožňuje pojmenovat základní problémy dnešní společnosti na neideologické bázi. Mnoho lidí cítí, že něco není v pořádku, že je něco shnilého ve státě dánském, ale co to je? To je

první rovina.

Druhá rovina je morální. Umožňuje žít jinak, jak kdysi říkal filosof Jan Patočka, „žít v pravdě.“ Ono to zní pateticky, ale myslí se tím, že se snažíme žít ve shodě se základními principy dané společností, které ústy vyznáváme, jako je např. demokracie a svoboda. Třetí rovina je iniciační. Naše

prohlášení by mohlo sloužit k aktivizování lidí v té které oblasti společenského života. Jak říká Slavoj Žižek: „největší nebezpečí pro každou ideologii je, když ji někdo začne brát za slovo.“ To je podle mého hlavní subversivní element. Když se dnes mluví o lidských právech, svobodě, spravedlnosti, tak se tyto pojmy velmi často berou jako účelové fráze. Je třeba si položit otázku, co tato slova znamenají konkrétně. Co znamenají v mém prostředí, na mém pracovišti, v mé fabrice, zkrátka, tam kde jsem?

Čtvrtá rovina. Iniciativa Jsme občané vytváří novou formu komunikace napříč občanskou společností, ale i mezi lidmi napříč politickými stranami. Jsme otevření i politikům, pokud k nám přistupují jako občané. Tato forma komunikace by mohla překonat ato-

mizaci občanské společnosti i lidí, kteří se politicky angažují a vnitřně nesouhlasí se současnou podobou stranické politiky. Iniciativa by se ráda pokusila překonat ghetta, která vznikla uvnitř občanské společnosti a také pomoci levici zbavit se toho, čemu István Mészáros říká „systematické sektářství levice.“

Pokud bych to měl shrnout, tak iniciativa by mohla přispět k vytváření podhoubí pro formování alternativního společenského projektu.

Mluvil si o tom, že problémy se pojmenovávají na neideologické bázi. Co je to neideologická báze?

To znamená, že my používáme pouze nástroje, které nám dává do rukou Ústava, Listina lidských práv a mezinárodní závazky České republiky. My bereme to, co se nám nabízí a uplatňujeme to.

Několikrát jsi zdůraznil, že Jsme občané má sloužit ke společné debatě. Nehrozí nebezpečí, že se tento projekt změní na debatní kruh?

Na první schůzce jsme začali vytvářet tematické skupiny, které jsou zaměřeny na různá témata: ekologie, státní

správa, referendum atd. Chtěli bychom ukázat na selhávání systému. Proč neplatí, co by podle slov mocných a administrátorů systému platit mělo? Potom bychom předložili návrhy na konkrétní změny.

Směřuje iniciativa Jsme občané k tomu, stát se „kritickým think-tankem“?

Tím bychom se nechtěli stát. Vždy musí být kooperace mezi lidmi, kteří dovedou něco analyzovat, sepsat a vyjít s tím na veřejnost. Chtěli bychom, aby se naše analytická a kritická práce rozšířila mezi obyčejné lidi. Rozhodně nechceme vyvolávat dojem, že jsme elitní intelektuální klub a opakovat chybu, které se dopustila Charta 77, která se v tom zásadně lišila od polské Solidarity.

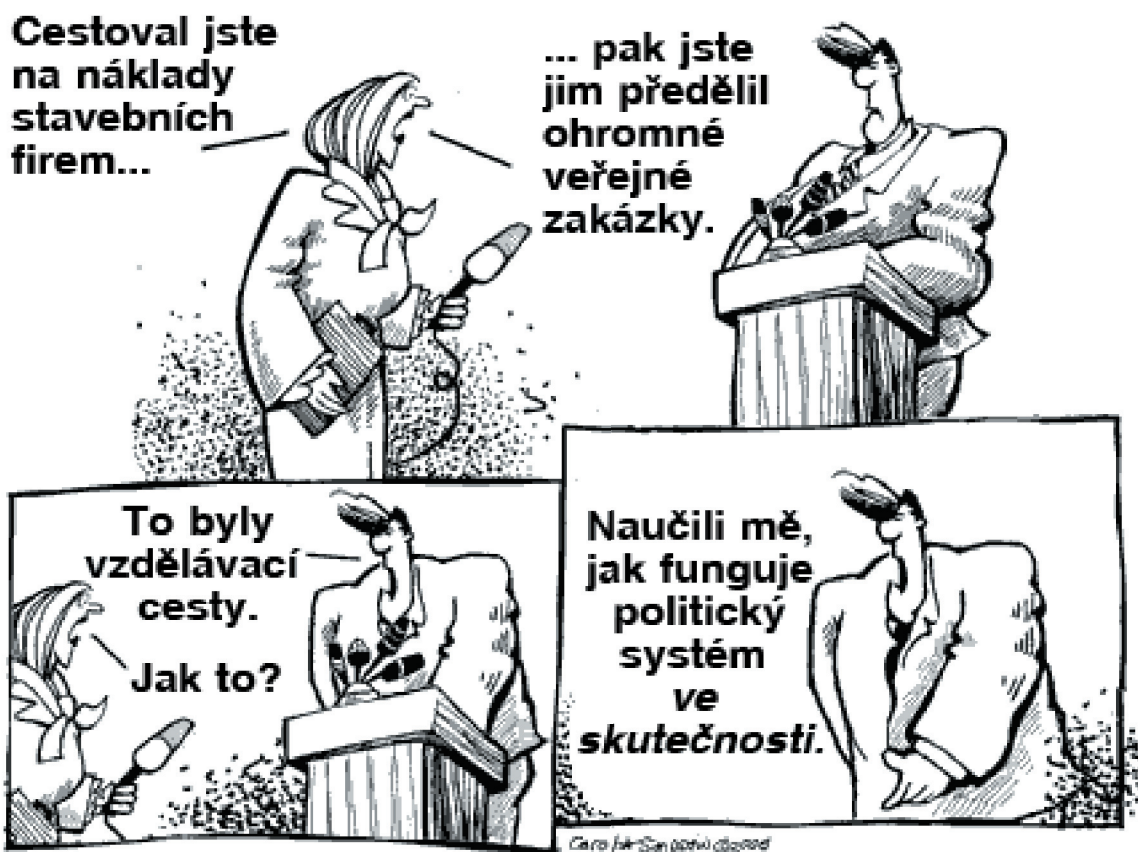
Uvažujete udělat obdobnou konferenci, kterou pořádá SoK, pro Iniciativu Jsme občané?

O tom skutečně uvažujeme. Rádi bychom využili znalostí našich signatářů a sympatizantů a časem se pokusili uspořádat konferenci, která by spojila roviny teoretickou a praktickou a zároveň dala prostor celému názorovému spektru, jak tomu bylo u konference Sociální stát a kapitalismus.

Tvůj vzkaz čtenářům...

Žijeme v historickém mezidobí, kdy se jeden projekt jiného světa rozpadl v prach a nový projekt dosud nevznikl. V této době podle všeho nezbývá nic jiného než být kritický vůči minulosti a nebrat na lehkou váhu zásadní chyby a přehmaty tradiční levice, a přitom neupadnout do skepse a nihilismu. Tento postoj vyžaduje od každého, aby v sobě probudil co největší subjektivitu, aby se každý stal co největší osobností. Nic jiného totiž nezbývá. Pokud se upneme k nějakému zvětralému schématu, jenom tím uškodíme pokusům vykresat projekt jiného světa. Na hlubší roviny bychom se spíše měli pokusit o renesanci renesance, tj. udělat ze sebe silné, plnokrevné a všestranné osobnosti. Co bude dál, to se uvidí.

Politická praxe:

CITÁTY MĚSÍCE:

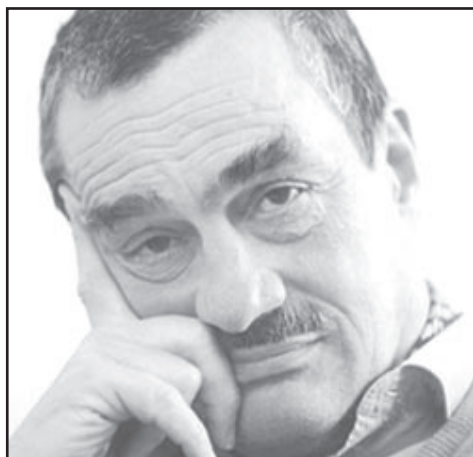
Hugo Chávez při své inaugurační řeči: „Trockij říkal, že revoluce je permanentní, nikdy nekončí. Tak se držme Trockého.“

Jiří Čunek na otázku o ekonomických výhodách vybudování radaru: „200 vojáků něco sní a něco protopí.“

Karel Schwarzenberg vysvětluje, proč hlasoval proti zbavení imunity lidoveckého předsedy, senátora a vicepremiéra Jiřího Čunka: „Pět set tisíc si taky nepamatují.“

Hostinský Palivec, postava z Haškova románu Švejk, v reakci na Jiřího Čunka: „Host jako host, třebaš Turek. Pro nás živnostníky neplatí žádná politika.“

Smích starce

Po několika letech dohadování se o filmová práva natočil Jiří Menzel filmovou adaptací knihy Bohumila Hrabala „Obsluhoval jsem anglického krále“. Mnozí upozorňovali na obtížnost zfilmování této knihy, bohaté na obrazy a vyprávění, napsané pestrým stylem.

Kniha má s filmem opravdu pevné pouto. Úryvky z ní mají často klíčovou úlohu pro pochopení změn ve filmu, jsou mosty, bez kterých by nebylo možné sestavit celek. Díky tomu je ve filmu poměrně hodně mluveného slova, což se většinou označuje jako nevýhoda. V „anglickém králi“ ale nejde o vadu, protože se cítuje, podle mého názoru, z mistrovského díla a úryvky film nezpomalují ani nezatěžují.

Pestrost stylu se promítla i do používání různých filmových postupů a technik. Menzel jich použil několik: od černobílých záběrů s rychlými a strnulými pohyby (danými 16 fotogramy za sekundu) z dob začátku filmografie až po parodii propagandistických „děl“ z dílny říšského ministerstva propagandy. Takový styl je nenásilný a přirozený a staví „anglického krále“ do jiné třídy, než jsou různé šlágry, sladšáky či hollywoodské velkofilmy (velké přilži často jen rozpočtově), ty všechny mají pestrost potkana přejetého kamionem.

Děj dobře vystihuje dílo a režisér se neschovává: kombinace scén mohla být různá, ale Menzel se nevyhnul ani aktuálním a „kontroverzním“ tématům jako odsunutí Němců či zcela jinému pohledu na vězení z 50. let, kde milionáři pracují, hrají a baví se. Samozřejmě i náhled na první republiku je neobvyklý a štiplavě ironický, ať už se jedná o příběhy z hojně navštěvovaného bordelu či o milionáře plazící se po zemi za haléři nebo rigidní třídní rozdělení

mezi pánem a sluhou.

Ale opravdu každá scéna je doprovázena smíchem starce nad svým životem, někdy i smutným, ale přece smíchem, smíchem vítězcím nad nacismem a jiným útl-

kem, smíchem naivního štěstí a radosti.

Smích se často rozléhal i plným sálem. Různí lidé rozdílného věku či povolání po rozsvícení světel mluvili nadšeně o filmu a každý trochu jinak. Jaký rozdíl od do sebe uzavřených diváků ustupujících do svých domovů s vousem masťným od popcornu!

Znovu se ukázala umělecká rovnováha filmu vlastní. Není ani pop kulturou, ve které tvůrce abdikoval na svoji osobnost a levně se prodává divákům, není ale ani abstraktním uměním, kde jediný klíč k dílu má autor a publikum jen tupě civí a občas pokývá hlavou (podobně jako u televize).

Hrabalova rovnováha je v komunikaci s publikem, která chybí oběma dříve zmíněným typům výtvořů. Hrabal na ni nikdy neabdikoval, hledal skrz vyprávění a dialog onu „perličku na dně“. Ukázal, že je i jiná cesta v umění než tupý konzum či onanisticky

vyrojené semeno na stole: cesta, kde i posluchač se stává aktivním a svou osobností dotváří příběh, aniž by „ohrožoval“ autorův rukopis.

Přes veškerou chválu vypěnou na film musím napsat

i pár výtek.

Ta nejdůležitější se týká konce filmu, který je mimořádně nepovedený. Starý číšník Dítě si připíjí s hostem Waldenem pivem, ale záběr, v němž zazní věta „Tady mají dobré pivo, sem budu chodit“ mě nechali na pochybách, zda jsem viděl konec filmu, či reklamu na Pilsner Urquell.

Druhá výtka se týká scény, kdy Dítě musí vyonarovat svoje sperma, aby bylo prozkoumáno říšskými úřady. Mezitím ale v rozhlase hlásí jména odbojářů odsouzených na smrt. Menzel zbytečně rozvádí děj tím, že ukazuje mladé odbojáře ustrašeně se dívající na své katy a rakve. Tato vsuvka je nepatřičně patetická a dost cizí celému filmu.

I přes tyto vady je film zdařilé dílo: Menzel dokázal natočit film věrný předloze s citlivostí a porozuměním Hrabalovi.

JAKUB HORNÁČEK

SocSol v hnutí

Když je hladina klidná, i vlny způsobené malým kamenem jsou viditelné.

SocSol není velkou skupinou, naše aktivita je však důležitá i v rámci ČR.

1998 je rasisty zavražděn zahraniční student. SocSol iniciuje sérii bouřlivých protestních demonstrací. Vzniká Iniciativa proti rasismu. Její aktivisté např. přelepují volební billboardy Republikánů, pořádají blokády volebních stánků. Přispějeme k tomu, že v českém parlamentu nesedí fašisté.

2000 v Praze se připravuje sjezd MMF, symbolu sociální a ekologické devastace v globálním kapitalismu. SocSol se aktivně zapojuje do Iniciativy proti ekonomické globalizaci (INPEGU).

Protesty jsou velkým úspěchem hnutí. Na demonstraci se sjede 15.000 lidí, finančníci končí o den později.

2002 Ve Florencii se koná první Evropské sociální fórum (ESF). Zde probíhá milionový protest proti chystané invazi do Iráku. SocSol jako jediná česká antikapitalistická skupina pořádá na fórum výpravu. Organizujeme také početné kontingenty z ČR na následná ESF v Paříži a Londýně.

2003 Bush útočí na Irák. SocSol inspiruje vznik Inicativy proti válce a podílí se na jejím fungování. Iniciativa se stává ohniskem demonstrací proti chystané invazi.

I v lide v ČR se tak zapojuje do největší světové protiválečné demonstrace v dějinách. 15.2.2003 protestuje 15 milionů lidí.

USA a Británie dnes uvažují, jak se stáhnout. K tomu značně přispělo protiválečné hnutí.

2006 plánuje se vybudování raketové základny. Vzniká Iniciativa Ne základnám. Do této doby sdružuje více než čtyřicet organizací, organizuje petici, debaty, demonstrace a happeningy. U vzniku však byly skupiny pouze tři – a hádejte, kdo byl zase u toho?

Zastavení základny by bylo velkým vítězstvím demokracie v ČR a posílením hnutí proti globálnímu kapitalismu a válce.

Jsme aktivní v hnutí proti základnám USA

Organizujeme protesty proti Bushově "nekonečné válce"

Jsme aktivní v hnutí proti globalizaci korporací

Jsme proti školnému, deregulaci nájemného, sociálním škrtům

ZDOLA

PROTI

GLOBÁLNÍMU

KAPITALISMU

- ☐ Chci více informací o SocSol a jejích aktivitách
- ☐ Chci se připojit ke skupině Socialistická Solidarita

Jméno:.....

Adresa:.....

Telefon:.....

E-mail:.....

Vyplněný ústřížek pošlete na adresu: Socialistická Solidarita, Poste restante, 160 41 Praha 6.

PŘIDEJTE SE K SOCSOL!

Za čím stojíme

Proti kapitalismu

Kapitalismus dnes nedokáže řešit nejzákladnější problémy lidské společnosti či přímo jejich řešení znemožňuje. Tím nejenže brání dalšímu pokroku na cestě ke svobodnější, demokratičtější a sociálně spravedlivější společnosti, nýbrž ohrožuje i samu existenci lidstva. Celá dnešní společnost žije z výsledků práce námezdně pracujících většiny obyvatelstva.

Pouze kolektivní převzetí celospolečenského bohatství pracujícími a demokratické plánování, řízení výroby a distribuce jejich výsledků mohou vést k svobodnější, demokratičtější a sociálně spravedlivější společnosti.

Dnešní systém je v principu nereformovatelný. Struktury současného parlamentu, armády, policie a soudní moci byly vytvořeny vládnoucí třídou a jsou konstruovány tak, aby bránily její výlučné postavení.

Stejně odmítavý postoj zaujímáme k minulému režimu z let 1948-89 (a také k ostatním režimům ve východní Evropě, Číně, apod.), který nepovažujeme za socialismus, nýbrž za státně byrokratickou formu kapitalismu. Místo toho se hlásíme k tradici levé opozice proti těmto režimům.

Za socialismus zdola

Podporujeme boje pracujících za kratší pracovní dobu, vyšší mzdy, lepší pracovní podmínky, za bezplatnou lékařskou péči a sociální zabezpečení, za rovný přístup ke vzdělání a informacím a všechny jejich ostatní emancipační snahy. Místo parlamentní politiky prosazujeme alternativu nezávislé aktivity pracujících prostřednictvím stávek, kampaní, manifestací, apod.

Jen sami pracující mohou dosáhnout svého vlastního osvobození. Místo institucí kapitalistického státu navrhujeme systém společenské samosprávy, tedy úplné rozšíření demokracie do všech sfér společenského i hospodářského života.

Solidarita

Úsilí o socialismus je součástí celosvětového boje. Prosazujeme solidaritu s pracujícími v jiných zemích. Jsme v zásadní a aktivní opozici vůči všemu, co proti sobě staví pracující různých zemí, různé barvy pleti, různé národnosti, různého pohlaví, sexuální orientace či profese. Podporujeme tedy kampaně a boje proti rasismu, za úplnou politickou i ekonomickou rovnost žen a mužů, proti diskriminaci homosexuálů a lesbiček, apod.

Fašismus považujeme za akutní hrozbu pracující třídy a svobodám a demokratickým právům, které v minulosti vybojovala. Boj proti fašismu je pro nás navýsost aktuální a prioritní.

Revoluční organizace

Aby bylo možno efektivně prosazovat tyto myšlenky, je třeba, aby se nejbojovnější části pracující třídy, studentstva a mládeže zorganizovaly v revolučně socialistickou stranu, jejíž zárodkem chceme být. Vybudovat takovou stranu je možné pouze účastí ve skutečném dělnickém hnutí a aktivitou v masových organizacích pracující třídy – například v odborech.

Ostatním pracujícím chceme v praxi ukázat, že zájmy reformistických předáků odborů, sociální demokracie nebo komunistické strany nejsou totožné s jejich zájmy. Vyzýváme všechny, kdo souhlasí s našimi základními tezemi, aby se k nám připojili.

www.socsol.cz

Náš svět není na prodej

Další summit G8 proběhne od 6. do 8. června 2007 v malém přímořském letovisku v Heiligendammu na Baltickém pobřeží, poblíž Rostocku.

Německo bude předsedat setkání hlav států z Velké Británie, Francie, Itálie, Německa, Japonska, Kanady, Ruska a USA. Summity G8 jsou důležitými uzly v institucionální síti současného světového řádu a politická agenda, jež na těchto setkáních byla odsouhlasena, vede ke zvýšené chudobě, dluhu, ekologickým škodám, válkám a k odbourávání sociálních a demokratických práv.

Mobilizace proti summitu G8 na pobřeží Baltského moře začala. Plány se kují v rozličných skupinách a hnutích – od radikální po parlamentní levice; od enviromentálních, mírových a antirasistických hnutí k etablovaným NGO a Levicové straně/PDS.

Koncem března 2006 proběhla v Rostocku první akční přípravná konference.

Zúčastnili se zástupci církví, enviromentálních a mírových skupin; delegáti odborových skupin mladých a členové levicových křidel stran; aktivisté ATTACu, skupiny migrantů a antirasistické skupiny, stejně

tak radikální levice – od skupin, patřících k Intervencionistické levici a Disent!, přes „Revoluční koalici proti G8“ – všechny se na konferenci

podílely.

Na konferenci mluvili zástupci anti-G8 mobilizací ve

Skotsku a v Petrohradě.

Během diskuse v plenárním shromáždění a rozličných pracovních skupinách vykrystalizovalo několik ohniskových

globalizaci. Spolu se Sociálně demokratickou stranou (SPD) tvoří zemskou vládu v Meklenbursku-Předpomořansku. Kontra-konferenci též podporují velké německé rozvojové nevládní organizace a církvi blízké nevládní organizace. Spolu se skupinami ekologického hnutí též využívají pouliční divadla a akce v ulicích během summitu.

Summit den po dni:

Sobota 2. června

Demonstrace v Rostocku, účast se odhaduje na 50 až 100 tisíc lidí

Neděle 3. června:

Kulturní událost/koncert

Pondělí 4. června:

Velký den akcí proti válce a o migraci

Úterý 5. června:

Velký den akcí proti válce, příjezd delegátů na G8 (letišťe Rostock-Laage) Kontrasummit do 7.6.

Středa 6. června:

Summit G8 den 1
Blokády v ulicích a jinde

Čtvrtek 7. června:

Summit G8 den 2
Pokračování blokad, koncert u plotu: Herbert Grönemeyer a další

Pátek 8. června

Summit G8 den 3
Pokračování blokad v ulicích

Chystáme výpravu na protesty proti G8 do Rostocku. Nocleh v tamním kempu je bezplatný.

Pro více informací se obraťte na naše prodejce anebo na telefon 604 35 72 15.

Předplatte si Solidaritu

- ☐ Chci si předplatit následující čísla v ceně 100 Kč (včetně poštovného - dotujeme polovinu)
- ☐ Distribuční předplatné - chci si předplatit exemplářů časopisu.

Jméno:.....

Adresa:.....

Telefon:.....

Vyplněný ústřížek zašlete na adresu: Socialistická Solidarita, Poste restante, 160 41 Praha 6, nebo objednávejte na info@socsol.cz. Info: 775205682

bodů. Mezinárodní mobilizace v Heiligendammu bude zahrnovat jednotnou demonstraci. Budou připraveny bezplatné kempy pro ubytování aktivistů pro aktivisty z Německa i z daleka. Budou se diskutovat alternativy ke kapitalistické globalizaci a otevřeně se prezentovat na kontra-summitu, a proběhne významná kulturní záležitost, blízce napojená na politická hnutí.

Antirasistické skupiny se navíc ujaly nápadu dnu akcí za práva uprchlíků a migrantů a byla též debatována masové blokování infrastruktury G8.

Levicová strana/PDS se též chápe jako součást celosvětového hnutí proti neoliberalní